

**UCHWAŁA NR XXIX/543/26
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 23 czerwca 2026 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2025 rok

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a) oraz art. 92 ust.2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1684 z późn. zm.) i w związku z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz.49 z późn. zm)

**Rada Miasta Katowice
uchwala:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z efektów pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach wyznaczonego na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2025 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Łukasz Borkowski

Załącznik do uchwały nr XXIX/543/26
Rady Miasta Katowice
z dnia 23 czerwca 2026 r.

SPRAWOZDANIE
Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA 2025 ROK

Spis treści:

	WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW	3
I.	REALIZACJA ZADAŃ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2025 ROKU W KATOWICACH	4
II.	RODZINNA I INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA	16
III.	KOSZT REALIZACJI ZADAŃ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2025 ROKU	19
IV.	PODSUMOWANIE	19

Wykaz użytych skrótów:

MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach
Centrum	Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach
CPS	Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach
RZZ	rodziny zastępcze zawodowe
RDD	rodzinny dom dziecka
Rejestr	Centralny Rejestr Pieczy Zastępczej
koordynator	koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

I. REALIZACJA ZADAŃ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2025 ROKU W KATOWICACH

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu, wykonująca zadania systemu pieczy zastępczej, na podstawie art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z dniem 1 stycznia 2012 r. Zarządzeniem nr 621/2011 z dnia 13 grudnia 2011 r. oraz zmieniającym je Zarządzeniem nr 1343/2013 z dnia 25 stycznia 2013 r., Prezydent Miasta Katowice wyznaczył Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m.in. przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizował zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w szczególności zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wynikające z art. 76 ust. 4, takie jak:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Jednym z zadań powiatu w zakresie rozwoju systemu pieczy zastępczej jest tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych i rodzin pomocowych. W 2025 r. miasto Katowice podejmowało szereg działań mających na celu integrację środowiska katowickich rodzin zastępczych i wsparcie ich funkcjonowania. Ponadto wiele działań nakierowanych było na promowanie idei rodzicielstwa zastępczego wśród mieszkańców naszego miasta.

W 2025 r. Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach do realizacji tego celu wykorzystywał różnorodne dostępne środki komunikacji i przekazu, takie jak:

- a) spotkania Kawiarenki dla rodzin zastępczych, której celem była integracja i stworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń między katowickimi rodzinami zastępczymi - odbyło się 5 tematycznych spotkań:
 - „Standardy ochrony małoletnich” - spotkanie w dniu 16 kwietnia 2025 r.;
 - „Uzależnienia behawioralne” – spotkanie w dniu 7 czerwca 2025 r.;
 - „Wspólny język w rodzinie – o roli zasad” - spotkanie w dniu 5 września 2025 r.;
 - „Cyberprzemoc” – spotkanie w dniu 30 października 2025 r.;
 - „Dzieciństwo bez przemocy” - spotkanie w ramach kampanii w dniu 17 listopada 2025 r.
- b) obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w Miejskim Domu Kultury „Koszutka” w Katowicach - konferencja z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w dniu 29 maja 2025 r.;
- c) Piknik rodzin zastępczych zorganizowany przez Centrum w dniu 20 września 2025 r.

W 2025 r. ramach kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze zrealizowano również następujące działania:

- a) W maju 2025 r. wyprodukowano 5 sztuk tekturowych standów z grafiką promującą ideę rodzicielstwa zastępczego, które wykorzystano m.in. w trakcie konferencji z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.
- b) Pracownicy Centrum oraz CPS promowali rodzicielstwo zastępcze podczas:
 - III Zadołańskiego Dnia Dziecka – wydarzenie w dniu 31 maja 2025 r.;
 - Dnia Dziecka w Parku Giszowieckim - wydarzenie w dniu 3 czerwca 2025 r.;
 - Parafialnego Dnia Chorego i V Dzielnicowej Senioriady – zdrowo, bezpiecznie i solidarnie - wydarzenie odbyły się na terenie Parafii Rzymskokatolickiej św. Józefa w dniu 7 czerwca 2025 r.;
 - IV Festiwalu Sportowego w Parku Giszowieckim – wydarzenie w dniu 8 czerwca 2025 r.;
 - Integracyjnego Pikniku u Sióstr Jadwiżanek w ogrodzie Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego Zgromadzenia Sióstr Św. Jadwigi – wydarzenie w dniu 14 czerwca 2025 r.

- c) W okresie od 3 czerwca 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. eksponowano reklamy promujące rodzicielstwo zastępcze w infokioskach usytuowanych w 3 centrach przesiadkowych na terenie Katowic.
- d) W czerwcu 2025 r. w Katowickim Informacyjnym Serwisie SMS zamieszczono informację dotyczącą prowadzonej kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze. Została ona wysłana do 6 675 użytkowników oraz dostarczona do 6 441 użytkowników.
- e) W lipcu 2025 r. wyprodukowano gadżety promujące ideę rodzicielstwa zastępczego w Katowicach, które były wykorzystywane jako upominki przy okazji wydarzeń promujących rodzicielstwo zastępcze.
- f) Od października 2025 r. do listopada 2025 r. w ramach akcji profilaktyki onkologicznej dla kobiet i mężczyzn, Centrum wraz z Katowicką Fundacją Oko w Oko z Rakiem zorganizowało dwa spotkania pod Beбочą Rzeźbą w Parku Alojzego Budnioka w Katowicach:
 - „Badaj Piersi z Bebokami”- wydarzenie w dniu 20 października 2025 r.
 - „Badaj Jajka z Bebokami”- wydarzenie w dniu 12 listopada 2025 r.;
- g) W grudniu 2025 r. eksponowana była reklamy typu city side promująca rodzicielstwo zastępcze na 6 autobusach PKM Katowice.
- h) W okresie od 4 do 30 grudnia 2025 r.: w kinach należących do Instytucji Filmowej „Silesia Film” tj. Kino Światowid i Kino Kosmos przed seansami kinowymi emitowany był 38-sekundowy spot promujący ideę rodzicielstwa zastępczego. Spot został zamieszczony także w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej MOPS w Katowicach.
- i) W dniach 6 - 7 grudnia 2025 r. w Arenie Katowice odbyły się „Mistrzostwa Polski Domów Dziecka i Rodzin Zastępczych w Futsalu”, w którym udział wzięła 10 osobowa drużyna wychowanków katowickich rodzin zastępczych. Zajęła ona VI miejsce ww. mistrzostwach.
- j) W 2025 r. nawiązano współpracę z Katowice Miasto Ogrodów oraz Fundacją Polscy Wychodźcy w celu realizacji koncertu Czesława Mozila z udziałem dzieci z rodzin zastępczych oraz nagrania filmu promującego rodzinną pieczę zastępczą w Katowicach. Koncert „Czesław Mozil i Grajkowie Przyszłości” odbył się 18 grudnia 2025 r. W koncercie udział wzięły 33 rodziny zastępcze z dziećmi (100 osób).
- k) W dniu 12 grudnia 2025 r. odbyło się spotkanie świąteczne dla rodzin zastępczych i ich podopiecznych (spotkanie ze Świętym Mikołajem oraz Elfami rozdającymi paczki dla dzieci z katowickich rodzin zastępczych) oraz warsztaty robienia ozdób choinkowych, które wspólnie z dziećmi zawieszono na choince.
- l) W 2025 r. w ramach projektu unijnego pn. „TworzyMy rodziny - wsparcie, rozwój i promocja rodzinnej pieczy zastępczej w Katowicach”, realizowano następujące działania:
 - udzielono rodzinom wsparcie asystenta rodziny;
 - w grudniu 2025 r. w ramach ogłoszonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wyłoniono wykonawcę Agencja Reklamowa DSK Sp. z o.o., której zadaniem będzie opracowanie koncepcji kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze w mediach społecznościowych (zadanie realizowane będzie ze środków pochodzących z Unii Europejskiej, realizacja kampanii potrwa do 31 grudnia 2027 r.);
 - wykonano prace przygotowawczo-koncepcyjne, zmierzające do przeprowadzenia postępowań mających na celu uruchomienie w 2026 r. usług, takich jak: diagnoza FAS/FASD (30 osób) i diagnoza psychiatryczna (35 osób), treningi umiejętności społecznych (30 osób) oraz korepetycje przedmiotowe (50 osób) dla dzieci i młodzieży przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie Katowic.

W 2025 r. na stronie internetowej MOPS stale dostępna była informacja na temat warunków, jakie należy spełnić, aby ubiegać się o ustanowienie rodziną zastępczą. Osoby odwiedzające stronę internetową mogły uzyskać podstawowe informacje na temat procesu kwalifikacyjnego kandydatów na rodziny zastępcze, rodzajów rodzin zastępczych oraz przysługujących rodzinom zastępczym i dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych świadczeń. Statystyki dotyczące odsłon strony internetowej MOPS dotyczącej rodzicielstwa zastępczego wskazują, że w 2025 r. było 917 odsłon ww. strony internetowej. Największą liczbę wyświetleń strony zanotowano w czerwcu 2025 r. Ponadto na bieżąco umieszczane były informacje o szkoleniach, grupie wsparcia, balu karnawałowym, spotkaniu świątecznym, spotkaniach „Kawiarenki rodzin zastępczych” czy warsztatach sensorycznych i wielkanocnych dla dzieci. Liczba odsłon/wyświetleń materiałów takich jak rolki, filmy, posty i relacje wyniosła 35 794.

Tabela 1. Liczba odsłon i wydarzeń na stronie internetowej MOPS w Katowicach z 2025r.

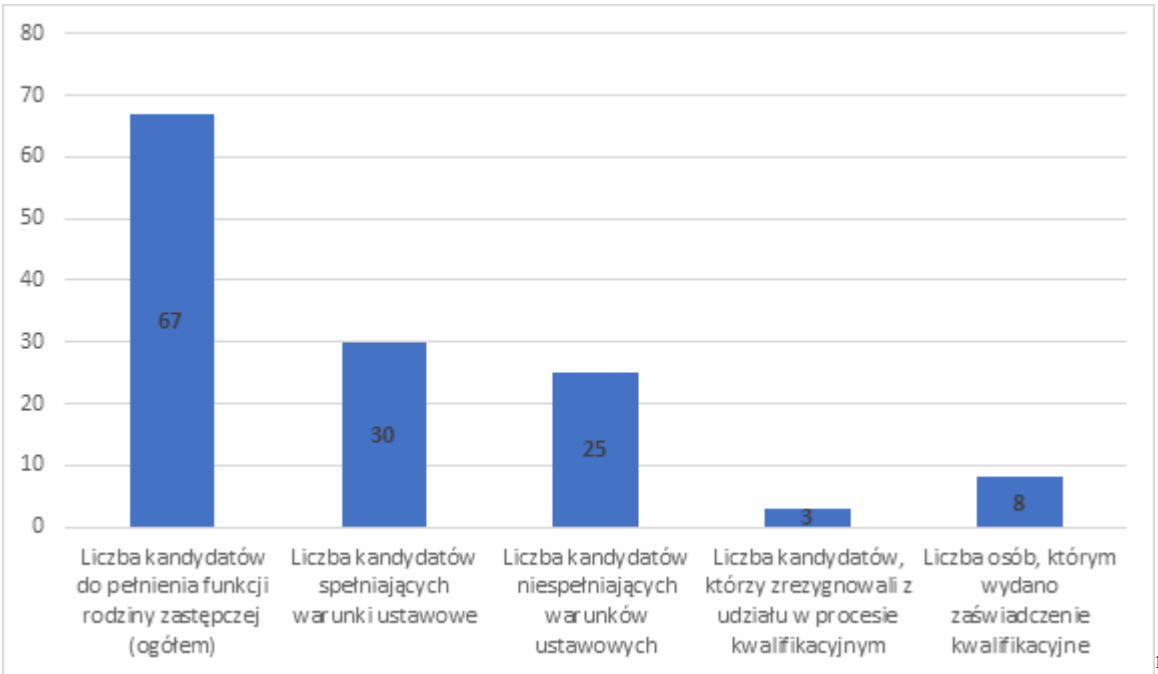
L. p.	Nazwa wskaźnika	2025
1.	Liczba odsłon zakładki dot. rodzicielstwa zastępczego na stronie internetowej MOPS	917
2.	Liczba wydarzeń promujących zastępcze rodzicielstwo	3
3.	Liczba odsłon/wyświetleń materiałów (rolki, filmy, posty i relacje)	35 794

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię w spełnianiu warunków i oceną predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

Proces kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej polega w pierwszej kolejności na ocenie spełniania ustawowych warunków, określonych szczegółowo w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, co zostało potwierdzone w formie analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej sporządzanej przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Po uzyskaniu zaświadczenia lekarskiego o zdolności do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, uzyskaniu opinii o posiadanych predyspozycjach i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz spełnieniu warunków wynikających z art. 42 ustawy, kandydaci kierowani są na szkolenie.

Wykres 1. Dane dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej za 2025r.

¹ Część kandydatów rozpoczęło proces kwalifikacyjny pod koniec 2025 r. (zgłoszenie lub odbycie badania), jednak ich opinie zostaną wydane w 2026 r. Zgłoszenia dotyczą 9 osób.

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej są obowiązani posiadać świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej lub prowadzonego przez ośrodek adopcyjny, zgodnie z programem szkolenia zatwierdzonym przez ministra właściwego do spraw rodziny.

W 2025 r. realizowane były następujące szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze:

– **szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe**

Szkolenie prowadzone było przez Stowarzyszenie na Rzecz Rodziny i Zastępczego Rodzicielstwa Nowy Dom w Siemianowicach Śląskich. Odbyły się 3 szkolenia, na które skierowano 12 osób, z czego 7 uczestników ukończyło szkolenie z wynikiem pozytywnym.

– **szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i nowo ustanowionych przez sąd rodzin zastępczych spokrewnionych.**

Szkolenie prowadzone było przez pracowników merytorycznych Centrum, którego celem było przygotowanie uczestników do pełnienia roli rodziny zastępczej, w tym do radzenia sobie z problemami dzieci i lepszego rozumienia ich potrzeb, a także dostarczenie rodzinom podstawowej wiedzy prawnej z zakresu pieczy zastępczej i prawa rodzinnego. Szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione było realizowane w formie grupowej, w trzech edycjach. W 2025 r. odbyło się **18** spotkań grupowych z uczestnikami szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i nowo ustanowionych rodzin zastępczych spokrewnionych. Szkolenie rozpoczęło i ukończyło **28 osób** (25 rodzin).

Tabela 2. Liczba osób, które ukończyły szkolenia na spokrewnione, niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze w 2025 r.

L.p.	Nazwa wskaźnika – organizator szkolenia	Liczba osób które ukończyły szkolenie na rodziny zastępcze spokrewnione	Liczba osób które ukończyły szkolenie na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe
1.	Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny MOPS	28 ²	-
2.	Stowarzyszenie na Rzecz Rodziny i Zastępczego Rodzicielstwa „Nowy Dom”	-	7 ³

² z wynikiem pozytywnym ukończyło szkolenie 28 osób; w szkoleniach uczestniczyli pozytywnie zaopiniowani kandydaci na spokrewnione rodziny zastępcze, nowo ustanowione spokrewnione rodziny zastępcze oraz już funkcjonujące spokrewnione rodziny zastępcze, które wcześniej nie ukończyły szkolenia

³ z wynikiem pozytywnym ukończyło szkolenie 7 osób

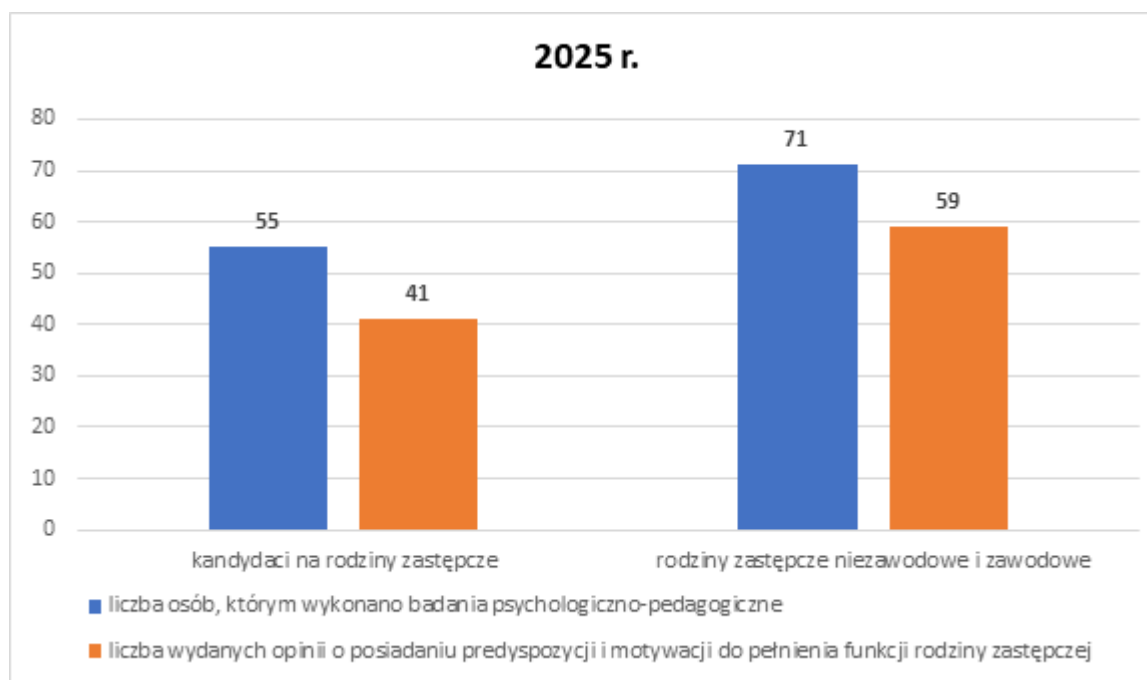
3a. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Stosownie do art. 42 ust. 1 pkt 5b) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, których predyspozycje oraz motywacje do pełnienia tej funkcji zostały potwierdzone opinią psychologa.

W 2025 r. badania psychologiczne funkcjonujących rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych zastępczych były prowadzone przez psychologów zatrudnionych w Centrum.

Zgodnie z art. 45a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na podstawie badań psychologicznych dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej wykonywanych raz na dwa lata, sporządzana była opinia określająca predyspozycje i motywacje rodziców zastępczych do dalszego pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej.

Wykres 2. Liczba przeprowadzonych badań psychologiczno-pedagogicznych w celu określenia motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

4. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

W 2025 r. miasto Katowice nie prowadziło placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, w związku z powyższym nie realizowano zadań określonych w tym punkcie.

5. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

Pracownicy Centrum co roku opracowują tematykę szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych oraz sporządzają harmonogramy szkoleniowe na podstawie zgłaszanych przez rodziny zastępcze potrzeb szkoleniowych.

W 2025 r. Centrum przeprowadziło następujące szkolenia tematyczne:

- szkolenie i warsztat pt. **„Wsparcie dziecka z zaburzeniami integracji sensorycznej”**, które obejmowało zagadnienia dotyczące rozpoznawania objawów zaburzeń integracji sensorycznej u dzieci oraz praktycznych metod wspierania ich funkcjonowania. Uczestniczyło w nim **8 osób (8 rodzin)**.
- szkolenie pt. **„Uzależnienia behawioralne”**, które obejmowało zagadnienia dotyczące rozpoznawania objawów uzależnień behawioralnych oraz sposobów profilaktyki i interwencji wspierających osoby doświadczające tego typu trudności. Wzięły w nim udział **3 osoby (3 rodziny)**.
- **„Trening wychowawczy”** prowadzony przez pedagoga obejmował zagadnienia dotyczące rozwijania kompetencji rodzicielskich m.in.: stawiania granic, stosowania adekwatnych konsekwencji, wzmacniania pożądanых zachowań dziecka oraz konstruktywnego reagowania na trudne zachowania. Udział wzięło **13 osób (10 rodzin)**.

6. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

1. Rodziny pomocowe:

W 2025 r. zawarto **23 umowy z 14 rodzinami pomocowymi**, które sprawowały opiekę nad dziećmi z zawodowych rodzin zastępczych/rodzinnego domu dziecka w okresie, kiedy rodziny korzystały z przysługującej im przerwy w sprawowaniu pieczy. Na wynagrodzenia dla rodzin pomocowych przeznaczono **220 732,93 zł**.

2. Objęcie rodzin zastępczych wsparciem i pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej:

W 2025 r. MOPS w Katowicach zatrudnił **26 koordynatorów** (21 etatów), którzy współpracowali z **284 rodzinami** zastępczymi spokrewnionymi, niezawodowymi i zawodowymi oraz rodzinnym domem dziecka.

Do najważniejszych zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należało w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnienie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

3. Grupy wsparcia dla rodzin zastępczych

W 2025r. rodziny zastępcze mogły uczestniczyć w spotkaniach następujących grup wsparcia:

- **dla spokrewnionych rodzin zastępczych** – prowadzonej przez psychologa Centrum – odbyło się 7 spotkań, w których wzięło udział 6 osób;

- **dla niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych** - prowadzonej przez Stowarzyszenie na Rzecz Rodziny i Zastępczego Rodzicielstwa Nowy Dom w Siemianowicach Śląskich – w ciągu 2025 r. skorzystało z niej 14 uczestników.

Głównym celem grup wsparcia było uzyskiwanie i dzielenie się wsparciem w pełnieniu funkcji rodzica zastępczego, doskonalenie umiejętności wychowawczych, radzenia sobie z emocjami w sytuacjach napięcia, inicjowanie i wzmacnianie pozytywnych zmian w systemie rodzinnym, zapobieganie wyczerpaniu i wypaleniu oraz wypracowanie wspólnych rozwiązań problemów opiekuńczo-wychowawczych.

7. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.

W 2025 r. żadna rodzina zastępcza nie skorzystała z pomocy wolontariuszy.

8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Systematyczna współpraca ze szkołami, przedszkolami, ośrodkami pomocy społecznej i innymi placówkami ma na celu zgromadzenie informacji o sytuacji socjalno-bytowej, zdrowotnej, dydaktycznej dzieci, jak również sytuacji socjalno-bytowej rodziców naturalnych, władzy rodzicielskiej i alimentów, by na podstawie zgromadzonych dokumentów ocenić możliwość powrotu dzieci do rodziców naturalnych. Na podstawie zgromadzonych dokumentów przygotowywane są oceny rodziny zastępczej i oceny sytuacji dziecka, które są przekazywane do Sądu Rejonowego.

Dodatkowo w celu podjęcia wspólnych działań w celu zapobiegania zjawiskom: przemocy, zaniedbania, zagrożenia dobra dziecka, zapewnienia bezpieczeństwa jemu i rodzinie pracownicy Centrum uczestniczą w działaniach we współpracy z kuratorami, szkołami, placówkami medycznymi i innymi instytucjami wspierającymi rodziny zastępcze.

W 2025 r. odbyły się trzy spotkania tematyczne dla pracowników MOPS, w tym Centrum z udziałem Sędzi Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach. Spotkania obejmowały zagadnienia związane z:

- pieczę zastępczą i wsparciem rodziny;
- ubezwłasnowolnieniem oraz opieką prawną;
- obszarem przeciwdziałania przemocy domowej.

Koordynatorzy współpracują w zakresie wsparcia w procesach adopcyjnych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych ze Śląskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Katowicach oraz Ośrodkiem Adopcyjnym i Pieczy Zastępczej „SZANSA” w Bytomiu.

W 2025 r. zapewniono rodzinom zastępczym dostęp do pakietów medycznych – dodatkowego wsparcia medycznego i terapeutycznego dzieci umieszczonych w nich. Podjęto współpracę z Grupą LUX MED w zakresie zapewniania dodatkowego, szybkiego wsparcia medycznego katowickim rodzinom zastępczym. Wsparcie w postaci konsultacji lekarzy rodzinnych i specjalistów, badań ambulatoryjnych i diagnostycznych dedykowane było dzieciom ze szczególnymi potrzebami przebywającymi w rodzinach zastępczych zawodowych, niezawodowych i spokrewnionych. Koszt pojedynczego pakietu wynosił 144,00 zł miesięcznie. W 2025 r. z pakietów skorzystało **45 dzieci**.

Zarządzeniem Nr 1112/2025 Prezydenta Miasta Katowice powołano Katowicki Zespół ds. Pieczy Zastępczej, będący organem konsultacyjnym, opiniodawczym, doradczym i inicjatywnym. Celem Zespołu jest budowanie i wzmacnianie współpracy przedstawicieli różnych grup działających w obszarze pieczy zastępczej, budowanie miejskiej koalicji na rzecz pieczy zastępczej. Członkami Zespołu są przedstawiciele samych rodzin zastępczych, Urzędu Miasta Katowice, Rady Miasta Katowice, MOPS Katowice, Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich (Sędziowie, Kuratorzy), policji, edukacji, NGO - skupiających rodziny zastępcze i innych osób ważnych z punktu widzenia funkcjonowania pieczy zastępczej w mieście Katowic.

Wdrożono działania w ramach Fundraisingu – wsparcia ze strony przedsiębiorców inicjatyw w obszarze rodzicielstwa zastępczego. W celu realizacji ww. działania podjęto współpracę z Katowicką

Fundacją Inicjatyw Społecznych w zakresie wsparcia katowickich rodzin zastępczych oraz umieszczonych pod ich opieką dzieci. Nawiązano kontakt ze 123 przedstawicielami firm, natomiast 2 przedsiębiorstwa zaoferowały realne wsparcie:

- Katowickie Wodociągi S.A. przekazały upominki dla dzieci z rodzin zastępczych w postaci butelek na wodę, kominów, notesów, piórników oraz worków na buty;
- Toyota Katowice przekazała środki pieniężne.

Dodatkowo zgłosiło się Stowarzyszenie Społecznie Zaangażowani z Łodzi, które przekazało na rzecz dzieci z katowickich rodzin zastępczych 10 sztuk gry Zdobywcy Kosmosu.

9. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych z terenu Katowic realizowane było przez psychologów i pedagogów Centrum oraz CPS. W ramach poradnictwa diagnozowano problemy rodzin zastępczych, ich zasoby i bariery oraz udzielano specjalistycznego wsparcia, w tym pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

Schemat 1. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych

Poradnictwo specjalistyczne dla młodzieży z pieczy zastępczej nastawione było na:

- wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości
- naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

Koordynatorzy Centrum każdorazowo informowali rodziny zastępcze o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy specjalistów. Ponadto psychologowie i pedagog Centrum często towarzyszyli koordynatorom w wizytach w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej, udzielając im wówczas bezpośrednio porad.

Tabela 3. Liczba udzielonych porad indywidualnych rodzinom zastępczym

L.p	Nazwa wskaźnika	2025
1.	Liczba udzielonych specjalistycznych, indywidualnych porad psychologiczno-pedagogicznych dla rodzin zastępczych i wychowanków w nich umieszczonych w okresie I – XII 2025r.	641
2.	Liczba osób, które skorzystały z porad psychologiczno-pedagogicznych w okresie I – XII 2025r.	147

10. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

Rodziny zastępcze, które zgłaszały potrzebę uzyskania pomocy prawnej, mogły skorzystać z porad prawnych udzielanych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach.

Tabela 4. Liczba porad prawnych dla rodzin zastępczych w 2025 r.

L.p	Nazwa wskaźnika	2025
1.	Liczba rodzin zastępczych, którym udzielono porad prawnych (szczególnie w zakresie prawa rodzinnego)	116

11. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym MOPS w Katowicach współpracował z V Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach, informując o całokształcie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz o sytuacji rodziny pochodzenia dziecka.

Koordynatorzy przeprowadzali oceny sytuacji dziecka nie rzadziej niż co 3 miesiące w przypadku dziecka do lat trzech i nie rzadziej niż co 6 miesięcy w przypadku pozostałych dzieci. Po sporządzeniu oceny sytuacji dziecka formułowano na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego jego pobytu w pieczy zastępczej, a następnie przekazywano ją do właściwego sądu.

Tabela 5. Liczba sporządzonych ocen sytuacji dziecka w 2025 r.

L. p.	Nazwa wskaźnika	2025
1.	Liczba przeprowadzonych i sporządzonych ocen sytuacji dziecka, w tym:	593
	- stwierdzających brak zasadności dalszego pobytu dziecka w dotychczasowej pieczy zastępczej	13
	- w zawodowych rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka	146
2.	Liczba dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą ogółem	63
	w tym z RZZ i RDD	25

Kandydaci zgłaszający gotowość do pełnienia funkcji rodziny niezawodowej i zawodowej przechodzą proces kwalifikacyjny. Koordynator wraz z psychologiem Centrum na podstawie zebranych informacji i dokumentów sporządza diagnozę – ocenę sytuacji rodziny.

Elementem procesu opiniowania kandydatów na rodziny zastępcze jest przeprowadzenie badań pedagogiczno-psychologicznych określających predyspozycje i motywację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Badania pedagogiczno-psychologiczne wykonywane są przez psychologów i pedagoga Centrum. Po uzyskaniu opinii o spełnianiu warunków wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, kandydaci kierowani są na szkolenie na podstawie programu zatwierdzonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Spokrewnione, niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze objęte są wsparciem koordynatorów, psychologów i pedagoga Centrum. Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, objęci są pomocą

i wsparciem pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej, asystentów rodziny Zespołu ds. Asysty Rodzinnej, poradnictwem specjalistycznym pracowników CPS Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

12. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskanie, szkolenie i kwalifikacje osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.

W celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze MOPS od wielu lat prowadzi kampanie promujące rodzicielstwo zastępcze. Dodatkowo koordynatorzy Centrum na bieżąco rozeznają możliwość przekształcenia funkcjonujących rodzin zastępczych w zawodowe rodziny zastępcze lub rodzinne domy dziecka.

Kandydaci zgłaszający gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej przechodzą proces kwalifikacyjny. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej wraz z psychologiem Centrum na podstawie zebranych informacji i dokumentów sporządzają diagnozę – ocenę sytuacji rodziny.

Elementem procesu opiniowania kandydatów na rodziny zastępcze jest również przeprowadzenie badań pedagogiczno-psychologicznych określających predyspozycje i motywację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Badania pedagogiczno-psychologiczne wykonywane są przez psychologów i pedagoga Centrum. Po uzyskaniu opinii o spełnianiu warunków wynikających z art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, kandydaci kierowani są na szkolenie na podstawie programu zatwierdzonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Spokrewnione, niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze objęte są wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psychologów i pedagoga Centrum. Rokrocznie mają możliwość korzystania z bezpłatnych szkoleń prowadzonych przez pracowników Centrum.

Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, objęci są pomocą i wsparciem pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej, asystentów rodziny Zespołu ds. Asysty Rodzinnej, poradnictwem specjalistycznym pracowników CPS.

13. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W 2025 r. koordynatorzy Centrum przeprowadzili analizę sytuacji osobistej, rodzinnej, zdrowotnej, zawodowej i majątkowej **67 kandydatów**, deklarujących wolę ubiegania się o ustanowienie ich rodziną zastępczą. Z udziału w procesie kwalifikacyjnym na różnym jego etapie zrezygnowało 3 kandydatów. Było to spowodowane między innymi chęcią sprawowania opieki nad dzieckiem w formie powierzenia go w pieczę bez ustanawiania rodziny zastępczej bądź sytuacją osobistą, rodzinną kandydatów.

Koordynatorzy sporządzali opinie oraz gromadzili dokumentację w celu potwierdzenia spełniania warunków, wynikających z art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom przebywającym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, które:

- dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
- nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny,
- nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych,
- są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone: zaświadczeniem

lekarskim o stanie zdrowia, wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wystawioną przez psychologów Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach,

- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- zapewniają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe, umożliwiające dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb, w tym rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego; właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań; wypoczynku i organizacji czasu wolnego,
- nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Ponadto pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej może być powierzone wyłącznie osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. W przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba, tworząca tę rodzinę, musi wykazać stałe źródło dochodów.

Stosownie do art. 42 ust. 1 pkt 5b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku, pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, których predyspozycje oraz motywacje do pełnienia tej funkcji zostały potwierdzone opinią psychologa.

W 2025 r. psycholodzy i pedagog Centrum wykonywali badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe, a na ich podstawie sporządzano opinię psychologiczno-pedagogiczną.

Tabela 8. Liczba kandydatów, którym wykonano badania psychologiczno-pedagogiczne oraz wydano opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w 2025 r.

L.p.	Nazwa wskaźnika – kandydaci	2025
1.	Liczba wydanych opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	41
2.	Liczba kandydatów, którym wykonano badania psychologiczno-pedagogiczne	55

14. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Rodzinom zastępczym oferowana była praca socjalna, specjalistyczne poradnictwo, w tym prawne, psychologiczne i pedagogiczne w Centrum, CPS oraz w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej MOPS w Katowicach. Rodziny informowane były o działających organizacjach i stowarzyszeniach pozarządowych. Wszystkie zawodowe rodziny zastępcze objęte są opieką wyznaczonego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

14a. Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Koordynatorzy mają możliwość stałego podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach, superwizjach organizowanych przez MOPS w Katowicach. Udział w szkoleniach podniósł kompetencję pracowników oraz pozwolił na wymianę doświadczeń zawodowych.

15. Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.

MOPS w Katowicach jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej składa staroście i radzie powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy.

16. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W 2025 r. do Śląskiego Ośrodka Adopcyjnego w Katowicach oraz Ośrodka Adopcyjnego i Pieczy Zastępczej „Szansa” w Bytomiu zgłoszono ogółem 10 dzieci:

- 8 dzieci z RZZ oraz RDD;
- 2 dzieci ze spokrewnionych rodzin zastępczych.

W przypadku dzieci z niezawodowych rodzin zastępczych w 2025 roku koordynatorzy nie wskazywali na zasadność przysposobienia.

17. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

W przypadku pobytu w RZZ jednocześnie więcej niż 3 dzieci, a w RDD więcej niż 4 dzieci, rodzina ma prawo do pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego i przy opiece nad dziećmi.

W 2025 r. MOPS w Katowicach zatrudniał na podstawie umów zleceń **22 osoby** do pomocy zawodowym rodzinom zastępczym i w rodzinnym domu dziecka. Osoby te za wykonane usługi otrzymywały wynagrodzenie w kwocie 30,50 zł brutto za każdą godzinę, a ich zadaniem było nie tylko krótkotrwałe sprawowanie opieki nad dziećmi (np. w czasie, gdy zawodowa rodzina zastępcza była z dzieckiem na rehabilitacji lub u lekarza), ale także wyjście z dzieckiem na plac zabaw, wykonanie prania, sprzątanie mieszkania, drobne zakupy, inne prace pomocnicze. W 2025 r. na wynagrodzenia dla osób pomagających zawodowym rodzinom zastępczym i w rodzinnym domu dziecka przeznaczono **959 575,09 zł**.

W 2025 r. zawarto **23 umowy z 14 rodzinami pomocowymi**, które sprawowały opiekę nad dziećmi z RZZ oraz RDD w okresie, kiedy rodziny korzystały z przysługującej im przerwy w sprawowaniu pieczy. Na wynagrodzenia dla rodzin pomocowych przeznaczono **220 732,93 zł**.

18. Wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust.1, ich aktualizacja i usuwanie.

W 2025 r. MOPS jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej na bieżąco gromadził, aktualizował i uzupełniał dane w Centralnym Rejestrze Pieczy Zastępczej (zwany dalej Rejestrem).

Obowiązek ten wynika z art. 38 d. ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny o systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym minister właściwy do spraw rodziny tworzy rejestr obejmujący:

- a) wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, oraz osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie;
- b) wykaz osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- c) wykaz kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- d) wykaz rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe;
- e) wykaz rodzinnych domów dziecka;
- f) wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek; opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych;
- g) wykaz osób usamodzielnianych.

Rejestr obejmuje szczegółowe dane osobowe oraz dotyczące sytuacji osobistej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej dzieci oraz kandydatów na rodziny zastępcze i do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, między innymi:

- dane osobowe, w tym imię i nazwisko, numer PESEL, data i miejsce urodzenia, obywatelstwo, adres zamieszkania, stan cywilny,
- wykształcenie oraz zawód i miejsce pracy i źródła oraz wysokość dochodu,
- dane o warunkach mieszkaniowych,
- data i wynik zaświadczenia lekarskiego oraz opinii z badań psychologicznych,
- ukończone szkolenia,
- liczba dzieci, pozostających pod opieką rodziny zastępczej,
- czy rodzina pełni funkcję zawodowej rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka
- szczegóły dotyczące oceny sytuacji dziecka oraz oceny rodziny zastępczej.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, jak również osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej są zobowiązane do informowania MOPS o każdej zmianie danych gromadzonych w Rejestrze. Ponadto osoby te mają obowiązek przedłożenia co 2 lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wystawionej przez psychologa.

Dane do Rejestru wprowadza się i aktualizuje niezwłocznie po powzięciu informacji wymagających wpisu lub ich aktualizacji. Dane z Rejestru na podstawie art. 38e ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej udostępniane są organom państwowym oraz wymienionym instytucjom w celu realizacji ich zadań, w tym sądowi, ośrodkom adopcyjnym, Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, innym organizatorom pieczy zastępczej. W 2025 r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej na bieżąco aktualizowali dane, zamieszczone w powyższym Rejestrze. W związku z rozszerzeniem funkcjonalności Rejestru, obecnie obejmuje on również dzieci oczekujące na umieszczenie w systemie pieczy zastępczej.

II. RODZINNA I INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania rodziców, piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

1. Formy rodzinnej pieczy zastępczej.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej:

I. Rodzina zastępcza

1. **spokrewniona** - utworzona przez małżonków lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim będących wstępnymi (dziadkami, pradiadkami) lub rodzeństwem dziecka,
2. **niezawodowa** - utworzona przez małżonków lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim niebędących wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
3. **zawodowa** - opiekuje się dziećmi niewymagającymi specjalistycznych oddziaływań wychowawczych:

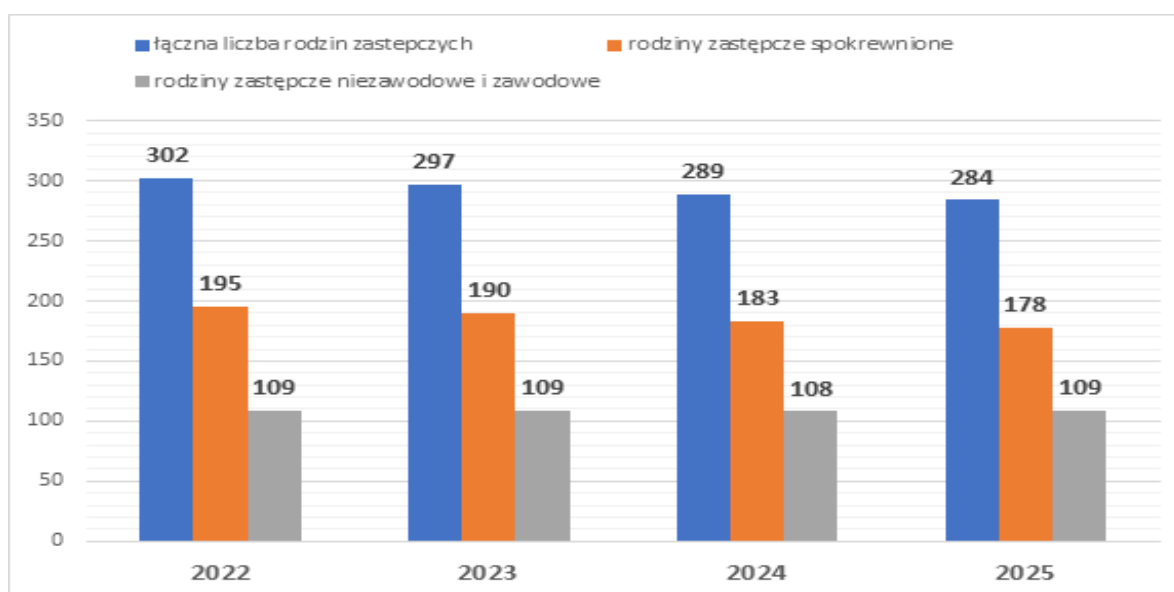
Formy rodzin zastępczych zawodowych:

- **pełniące funkcję pogotowia rodzinnego** – umieszcza się tu nie więcej niż 3 dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 4 miesiące. W szczególnie uzasadnionych przypadkach pobyt dziecka może być przedłużony, jednak nie więcej niż o kolejne 4 miesiące lub do zakończenia sprawy o powrót dziecka do domu, o umieszczenie w rodzinie adopcyjnej lub w innych formach pieczy zastępczej,

- **specjalistyczne** – w tej rodzinie umieszcza się dzieci niedostosowane społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi, wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji. W tej rodzinie może wychowywać się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci.

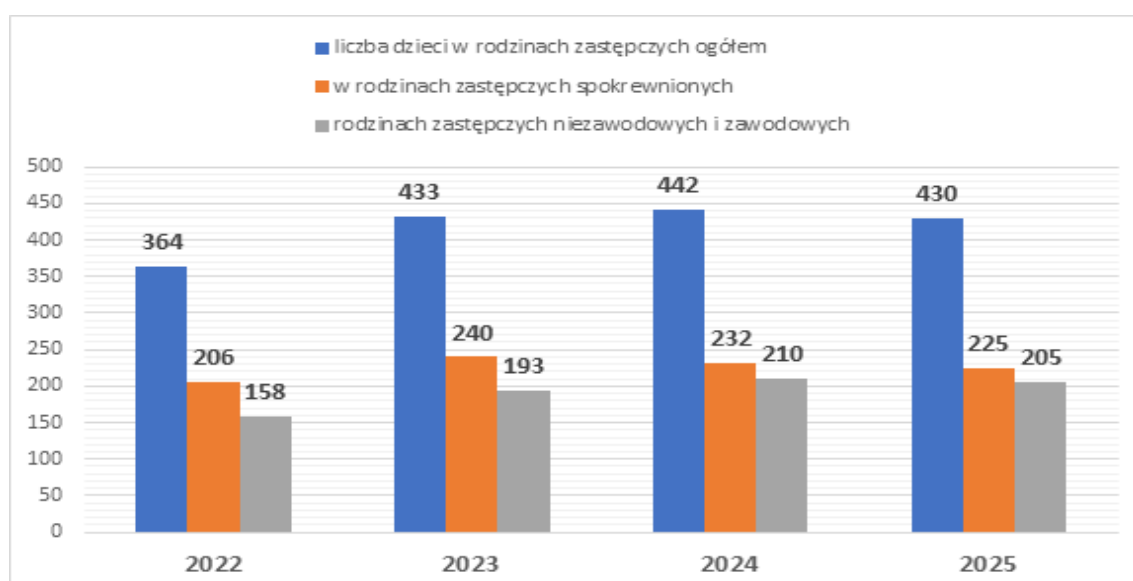
II. **Rodzinny dom dziecka** - utworzony przez małżonków lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania przez nich pieczy zastępczej. Może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej oraz osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie. W razie konieczności umieszczenia w rodzinnym domu dziecka rodzeństwa za zgodą prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

Wykres 3. Liczba rodzin zastępczych na terenie miasta Katowice w latach 2022-2025

W 2024 roku dwie rodziny pełniły jednocześnie rolę rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej. W 2025 roku dwie rodziny pełniły jednocześnie rolę rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej, jedna rodzina została przekształcona z niezawodowej w zawodową oraz jedna zawodowa rodzina zastępcza została przekształcona w rodzinny dom dziecka.

Wykres 4. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Katowic w latach 2022 - 2025

W 2025 r. jedno dziecko z niezawodowej rodziny zastępczej przebywało w tej samej rodzinie po przekształceniu w zawodową rodzinę zastępczą, 9 dzieci z zawodowej rodziny zastępczej przebywało w tej samej rodzinie po przekształceniu w rodzinny dom dziecka.

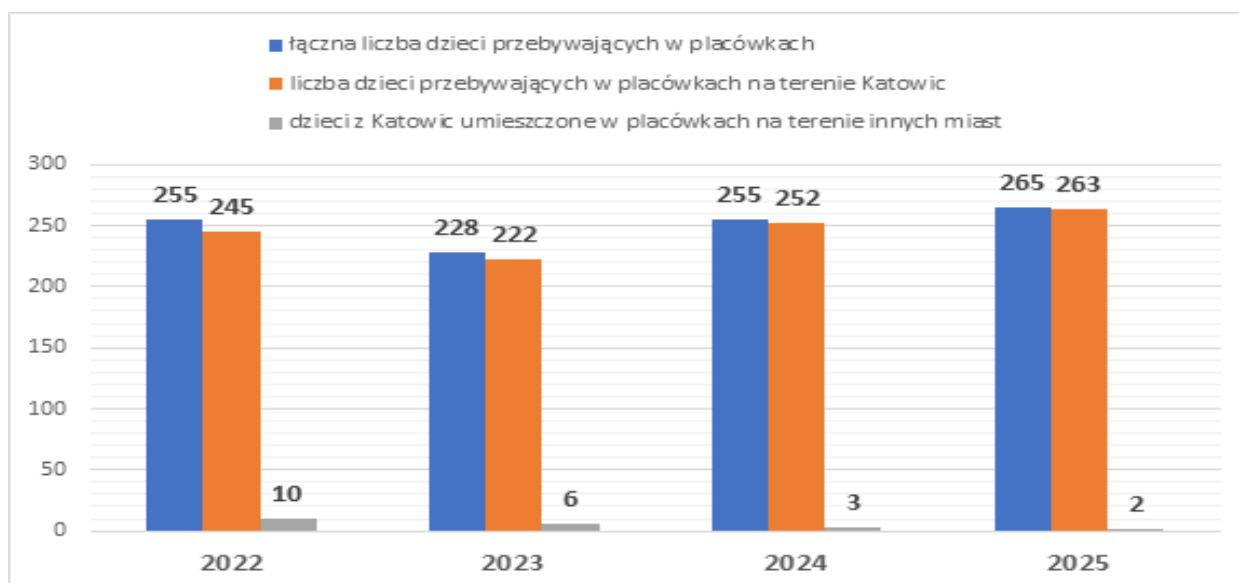
2. Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonujące na terenie miasta Katowice

Na terenie miasta Katowice w 2025 r. funkcjonowały następujące placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone przez miasto Katowice dysponujące łącznie 151 miejscami:
 - 1) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza DOM 1,
 - 2) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza DOM 2,
 - 3) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza DOM 3,
 - 4) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza DOM 4,
 - 5) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza DOM 5,
 - 6) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza DOM 6,
 - 7) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza DOM 7,
 - 8) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza DOM 8,
 - 9) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza DOM 9,
 - 10) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza DOM 10,
 - 11) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza DOM 11,
 - 12) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza DOM 12.
2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dotowane przez miasto Katowice, prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr św. Jadwigi Prowincja Katowicka, dysponujące łącznie 42 miejscami:
 - 1) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1,
 - 2) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2,
 - 3) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniają całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej. Przygotowują dzieci do samodzielnego życia w społeczeństwie oraz prowadzą pracę z rodziną naturalną dziecka w celu umożliwienia powrotu dziecka do domu rodzinnego.

Wykres 5. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022 - 2025

III. KOSZT REALIZACJI ZADAŃ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2025 R.

L. p.	Rodzaj wydatku	Roczny koszt (w zł)
1.	Świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych	6 253 134,66
2.	Świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek	1 131 043,53
3.	Koszty wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych, rodzin pomocowych oraz osób do pomocy w gospodarstwie domowym (ze składkami pracodawcy)	2 860 435,92
4.	Koszty szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzenie grupy wsparcia dla funkcjonujących rodzin zastępczych	27 530,00
5.	Koszty funkcjonowania i obsługi Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach	2 651 676,60
	Całkowity koszt:	12 923 820,71

IV. PODSUMOWANIE

W 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jako organizator pieczy zastępczej realizował działania mające na celu pozyskiwanie kolejnych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz zawodowej. W perspektywie długofalowej powinno to prowadzić do minimalizowania zjawiska umieszczania dzieci poniżej 10 roku życia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, ograniczenia ogólnej liczby dzieci umieszczonych w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, a także powinno przyczynić się do skrócenia czasu oczekiwania małych dzieci na umieszczenie w stałej rodzinie zastępczej, na przykład po opuszczeniu pogotowia rodzinnego.

W 2025 r. nastąpił spadek liczby kandydatów na rodziny zastępcze względem 2024 r. Jednocześnie mniej osób zrezygnowało z procesu opiniowania, co może wskazywać na większą wiedzę kandydatów odnośnie pieczy zastępczej a co za tym idzie bardziej przemyślane decyzje. Mimo tego nadal wysoka jest liczba kandydatów niespełniających warunków ustawowych. W 2025 r. zgłosili się kandydaci do pełnienia funkcji rodziny wspierającej placówki opiekuńczo-wychowawcze i wydano w tym zakresie 3 opinie.

W 2025 r. jedna rodzina ukończyła dodatkowe szkolenie dla kandydatów do prowadzenia rodziny zastępczej zawodowej oraz jedna rodzina ukończyła szkolenie dla kandydatów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Kolejne dwie rodziny pod koniec 2025 r. rozpoczęły szkolenie dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze, a po jego ukończeniu w 2026 r. deklarują chęć podjęcia szkolenia dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze.

Ponadto udało się przekształcić jedną dobrze funkcjonującą rodzinę zastępczą w rodzinę zastępczą zawodową, w której umieszczono 3 małych dzieci oraz jedną zawodową rodzinę zastępczą w rodzinny dom dziecka, przez co zwiększyła się liczba miejsc w pieczy zastępczej. W 2025 r. RDD przebywało łącznie 10

dzieci. Pozyskano 3 rodziny zainteresowane zawarciem umów na zawodowe rodziny zastępcze, w tym 1 rodzina pod koniec 2025 r., ukończyła szkolenie, a 2 rodziny ukończą szkolenie w 2026 r. Usamodzielniono 25 pełnoletnich wychowanków, których objęto należnym im wsparciem.

W celu dalszego zwiększenia liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej stale motywowano dobrze funkcjonujące rodziny zastępcze do przyjmowania nowych dzieci po usamodzielnieniu dotychczasowych wychowanków. W efekcie jedna rodzina wyraziła gotowość do podjęcia współpracy w formie rodziny pomocowej.

Dodatkowo w 2025 r. system rodzinnej pieczy zastępczej opuściło 63 dzieci (w tym 25 dzieci z zawodowych rodzin zastępczych), a do rodzin adopcyjnych skierowano 10 dzieci (w tym 8 dzieci z zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka). W tym samym okresie 57 dzieci objęto rodzinną pieczą zastępczą, w tym 19 dzieci zostało umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka.

W 2026 r. MOPS w Katowicach będzie kontynuował działania zarówno wspierające obecnie funkcjonujące rodziny zastępcze, jak też nakierowane na pozyskiwanie nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej. Sporo uwagi zostanie poświęcone szkoleniom podnoszącym kwalifikacje i rozwijającym kompetencje rodzin zastępczych. Nadal będzie podnoszona jakość usług świadczonych w zakresie wsparcia dedykowanego rodzinom zastępczym i usamodzielnianym wychowankom.

Planuje się dalszą realizację założeń wdrożonego w 2025 r. decyzją Prezydenta Miasta Katowice **Katowickiego systemu wsparcia rodzin zastępczych**, który obejmuje m.in.:

1. rozszerzenie polityki mieszkaniowej miasta uwzględniającej potrzeby rodzin zastępczych
2. zapewnienie rodzinom zastępczym dostępu do dodatkowego wsparcia medycznego i terapeutycznego dla rodzin i dzieci umieszczonych w nich
3. pozyskanie wsparcia ze strony przedsiębiorców inicjatyw w obszarze rodzicielstwa zastępczego
4. realizację projektów unijnych na rzecz pieczy zastępczej
5. działania na rzecz wspierania i integracji środowiska katowickich rodzin zastępczych
6. zapewnienie rodzinom zastępczym i dzieciom w nich umieszczonym dostęp do specjalistycznego wsparcia, w tym psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego.

Kontynuowane będą także działania w zakresie wsparcia istniejących rodzin zastępczych w prawidłowym funkcjonowaniu, poprzez zapewnienie dostępu do usług koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, specjalistów i rodzin pomocowych, organizowanie grup wsparcia oraz szkoleń dla rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze. Kontynuowane będą również, cieszące się dużym zainteresowaniem spotkania adresowane do rodzin zastępczych, takie jak np. spotkania w ramach Kawiarenki dla rodzin zastępczych, obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego czy piknik dla rodzin zastępczych.